

У країні знань

Я йшов до школи

Я йшов до школи перший раз,
 Я йшов до школи в перший клас,
 За мною мчали горобці:
 Цвірінь-ці-ці... Цвірінь-ці-ці...
 За мною гналось навмання
 Моє маленьке цуценя,
 І по шляху за мною вскач
 Котився мій новенький м'яч.
 Ввійшов я в клас і всіх забув,
 Як тільки вчителя почув.
 А потім книжку я розкрив
 І в ній побачив горобців,
 Біжить за хлопцем навмання
 Моє маленьке цуценя.
 А ще сторінка далі,— ач,—
 Стрибає мій маленький м'яч.

(В. Бичко)

В Країну Знань

Допитливим, цікавим будь,
 Не споглядай байдуже,—
 В Країну Знань велику путь
 Долай уперто, друже!
 Усе, що пізнане колись,
 Завчи, збагни глибоко:
 Країна Знань, як небовись —
 Красною вабить око!

(Т. Компанієць)

Жовтий гостинець

На день народження дарували Ганнусі всякі гостинці. Хоча вже вона й до школи ходила, проте принесли їй велику круглооку ляльку, яка вміла подавати голос і казати слово: «мам». Принесли їй новенький портфель, хоча у неї вже був один і не гірший за подарований, а такий самий. Дістались Ганнусі також книжки, пенал, цукерки, квіти.

А от дядечко Мазур усіх гостей насмішив. То цей дядечко нічого не подарував своїй племінниці. Вірніше, подарував, але хіба можна назвати гостинцем курчатко?

Жовте курчатко лагідно подзьобувало її носик, а Ганнусі те було дуже приємно.

Уранці, поснідавши, зладнала свої книжки та зошити — й до школи.

— А що ти в портфель поклала? — батько до неї.

— Сніданок.

— А біля сніданку?

Ганнуся мусила зізнатись:

— Курчатко.— І заторохтіла благальною скоромовкою: — Я його дома боюся залишати, бо тут кіт. Він усю ніч дерся в кімнату, то я ледве одбилась од нього.

— А хіба курчатко має ходити до школи? — усміхається батько.— Воно вчитиметься писати? Еге?

— Ні,— заперечила Ганнуся.— Воно лиш сидітиме в моєму портфелі, більш нічого.

— А дисципліни не порушуватиме?

— Воно ж маленьке зовсім! Не порушуватиме!

— Ну гаразд. Аби не порушувало.

Щойно Ганнуся вийшла на двір, як дістала своє курчатко з портфеля і вже несла його в руці. Жовтий пушок на курчаті під вітром ворушився, ніби живий, а воно примружувало очі і було таке беззахисне, смішне й гарне, що Ганнуся не могла відірвати від нього погляду.

Люди, що стрічались на вулиці, запитували:

— Воно теж до школи?

— До школи! — відказувала Ганнуся.

— Ого яке грамотне! — вдавано дивувались.— Це ж, либонь, і читати, і писати вміє. Що ж із цього курчати буде, як воно виросте?

Перед школою заховала курчатко в портфель, а на уроці, коли вже ставало сумно за ним, сягала рукою в портфель, гладила. А то бубоніла собі щось під ніс, називаючи курчатко ласкавими іменами.

— Ганнусю, з ким це ти розмовляєш? — підійшла до неї вчителька.

— Сама з собою.

— Краще йди до дошки, побачимо, як ти вмієш писати.

Ганнуса пішла до дошки, а замкнути свій портфель забула. І коли вже вона, взявши крейду, виводила продиктовані вчителькою слова, курчатко вилізло з портфеля. Спершу воно постояло, спробувало стріпнути маленькими крильцями. Далі ж подалося собі попід партами, аж поки вийшло до дошки.

— Де взялося курча? — поспитала вчителька.

— Це моє,— сказала Ганнуса.— Я принесла з дому.

— Де ж ти його взяла? — поцікавилась вчителька.

— Дядечко Мазур подарував на день народження.

— Що ж, доведеться віднести назад. А потім знову повертайся до школи.

Вийшла Ганнуся на поріг класу, сумно їй стало.

— Не приймають тебе до школи,— шепотіла Ганнуся.— А якби сиділо в портфелі, а якби не лазило по підлозі, то, може, тебе й не вигнали б з класу, може б, ти й навчилося трохи. От бач, як погано бути неслухняним.

(Є. Гуцало)

День народження

Прийшов я вранці до школи, а назустріч мені з класу Генка вибігає.

— Іди,— кричить,— швидше! У Шашка сьогодні день народження. Там чукежки їдять. Я побіг водою жапивати, бо шолодко дуже.

Заходжу я в клас. Кругом плямкають усі — цукерки жують. Один Сашко за столом сидить, не жує.

— У мене,— каже,— від них уже щелепи зводить.

— Де ти ходиш? — Митько мені гукає.— Тут без тебе все з'їдять.

Я пропхався до столу, але цукерок зоставалось іще багато.

— Вітаю тебе, Сашку,— почав було я, але тут хтось поцілив мене скатаною в кульку обгорткою у вухо.

— Бажаю тобі...— продовжив я, і знову в мене влучила кулька.

Я тоді розізлився, підкинув угору свій портфель і сказав:

— На кого Бог пошле.

Всі кинулися врозтіч, а Бог послав на Генку, який саме вбіг до класу із півлітровою банкою води. Тоді Генка линув на мене водою і попав іще на кількох чоловік.

Вони теж узялися за кульки, а дехто побіг по воду. Банок більше не було, і доводилося бризкати прямо з рота. Сашко одійшов і сказав:

— Ну, перестаньте, перестаньте, вже дзвоник був.

Дехто його послухав, а більшість продовжували кидатись і поливатись водою.

— От здорово,— кричав Митько.— Якби кожен день отак!

Я теж сказав:

— От здорово!

Коли підлога була вся засипана тими кульками і геть-чисто облита водою, до класу зайшла вчителька.

— Ой-ой-ой! — сказала вона. А потім: — Ай-ай-ай! Що ж то у вас таке?

Ми відповіли, що це в Сашка день народження.

Тоді вчителька опустила на стілець, але одразу ж підскочила, бо виявилось, що він мокрий.

— Як вам не соромно! — розсердилась вона.— У вашого товариша день народження, а на що ви його перетворили? Треба ж думати, що робите. Як це негарно і ганебно!

Ми почали думати і вирішили, що їй справді це не так уже й здорово.

— Даю вам п'ять хвилин,— мовила вчителька,— щоб ви негайно ж привели до порядку і себе, і клас.

Ми дуже швидко все прибрали, і вчителька стала пояснювати урок, але ходила трохи дивно — якимось боком і так само боком вийшла у двері за хвилину до дзвоника.

— Це їй соромно,— засміявся Генка.

— Це їй за вас соромно,— озвалась Ловецька.

— Не за «вас», а за всіх нас,— виправив її Сашко.— Хочете? У мене ще багато.

Та ніхто цукерок не взяв, сказали, що вже наїлися донесхочу. А Генка сказав, що він взяв би, та несила більше пити воду. Але потім подумав, таки взяв одну і поклав до кишені.

Тоді і я взяв. Дві. Я ж бо прийшов останнім і з'їв найменше.

(Я. Стельмах)

Лапка-помічник

У Тимка був песик Лапка. Його привіз дядько з міста.

Тимко дуже любив свого Лапку. Вчив його шукати загублені речі й приносити до хати. Лапка так старанно робив своє діло, що інколи приносив і те, що не велено було.

Восени Тимко пішов до школи. Та через Лапку він забув про все на світі. Не раз, було, мати кличе:

— Тимку, йди уроки готувати, бо вже вечір скоро!

А він на те тільки:

— Зараз... — І тут же забуде, що пообіцяв.

І ось не сіло не встало у Тимковому щоденнику з'явилося кілька двійок... Що робити? Як признатися вдома, чим виправдатися?

І вирішив Тимко перехитрити старших. Заховав щоденник надворі, а сам з невинним виглядом зайшов із портфелем до хати.

— Ну, школярику, покажуй же свій щоденник,— каже тато. — Чим же нас сьогодні порадуєш?

— Та... Я загубив його,— шмигнув Тимко носом.

— Загубив? — Здивувався тато.— Де?

— Не знаю.

І саме в цю мить прибіг до хати Лапка зі щоденником у зубах.

— О! Знайшов таки! — усміхнувся тато, лукаво позирнувши на сина.— Ну й молодець же твій Лапка! Ану ж давай подивимось, які так оцінки.

Тимко весь похолов. Такого він не сподівався.

Навчив на свою голову!

(Г. Різник)

Прислів'я

Хто хоче більше знати, треба менше спати.
Око бачить далеко, а розум ще далі.

Запитання і завдання

1. До чого закликає автор у вірші «В Країну Знань»?
2. Що ти можеш сказати про вдачу Ганнусі із оповідання «Жовтий гостинець»?
3. Що відбулося в класі на день народження Сашка? (Я. Стельмах «День народження».) Як ви святкуєте дні народження у вашому класі?